

---

ANTONI LLAGOSTERA. *El Ripollès*

El Ripollès. Dissenys Culturals, S.L. Col·lecció "Les Comarques de Catalunya", Núm. 20. Barcelona, 1993. 108 pàgs.

*El Ripollès* és, abans que res, un treball ben resolt. En aquest sentit el mèrit s'ha d'atorgar equiparadament tant a l'editorial, que ha sabut definir el gènere adequat al producte que volia oferir, com a l'autor, que ha sabut conjuguar les necessitats informatives amb els requeriments editorials.

És doncs, del treballar simultàniament concepte i continguts que en sorgeix l'encert.

*El Ripollès* si bé és, en el seu ús, una guia per al coneixement d'un territori, no es pot considerar, ni per concepte ni per continguts, una guia turística. I això encara més quan la major part de les publicacions enteses com a "turístiques" han caigut en el desprestigi per manca de rigor, de coherència i d'unitat en el tractament de la informació, la qual cosa fa que el lector exigent ja no les consideri tan útils.

Certament, les guies més habituals es troben lluny d'oferir una línia interpretativa. Lluny de la producció de sentit, aporten dades i més dades. Un mosaic d'informacions, sí, però un coneixement dispers.

L'editor i l'autor de *El Ripollès*, tot i tractar un tema propi d'aquestes publicacions, han aconseguit diferenciar-se. El seu es pot veure com un producte híbrid. Es tracta d'una guia-llibre de butxaca. I la matisació és prou important en tant que corregeix la tendència de que continguts acurats i ben elaborats sobre un territori es presentin en edicions de luxe i poques vegades en edicions de divulgació.

Aquesta guia podria assemblar-se a les guies-llibre de viatges de començament de segle o a les guies de butxaca -normalment de països estrangers- que poden trobar-se, des ja fa molts anys, sobre ciutats grans i mitjanes i sobre zones concretes. En aquest sentit, es podria dir que s'està recuperant alguna cosa que ja havia existit, encara que en condicions de producció i de distribució molt diferents a les d'ara. De la mateixa manera, es podria dir també que s'està avançant en el temps, ja que s'apliquen formes de fer que teníem pendants.

---

Aquesta col·lecció fa una aportació important en quant a gènere i s'encamina a la cobertura, esperem que definitiva, d'un buit editorial en el nostre país. Per tant, *El Ripollès*, només per aquestes característiques de gènere ja mereix ser llegit.

Per altra banda, apostar per un producte com aquest, no seria possible sense la capacitat de qui l'escriu. Antoni Llagostera ha tingut present -o ha hagut de tenir present- des dels inicis de la redacció de *El Ripollès*, que si bé no escrivia una guia turística tampoc no es tractava de fer un llibre d'història.

Aquest era un treball en què havia d'haver-hi molta descripció i, sobre tot, calia tenir present que, en poc espai, s'havia de transmetre una idea. Quina era aquesta idea?. Doncs havia de ser la que, justa i precisa, correspon -de forma automàtica i instantània- a la pregunta de "què és el Ripollès" en la ment d'aquell que viu a la comarca.

S'havia d'arribar a donar una resposta no massa historicista ni erudita pero tampoc massa corrent o popular.

Cal subratllar, una vegada més, que l'encert d'aquest treball es deu a una combinació d'elements: el científisme de qui té coneixements força profunds i fonamentats sobre la zona, el distanciament, el llenguatge planer i la voluntat de comunicar del periodista i el concepte de qui hi ha viscut i hi viu, són elements que, combinats en una determinada mesura, fan possible un resultat tan altament informatiu.

L'autor ha utilitzat la pròpia implicació personal amb el territori com a font de coneixement. Les pròpies vivències, l'emotivitat si es vol, proporcionen un punt de vista, una posició força interessant que pot substituir els coneixements adquirits per via de l'estudi, quan aquests no poden sumar-se i quan cal aturar-se per fer una valoració general o una reflexió de present, de futur o del passat.

En aquest treball s'hi veu una clara tendència a l'assaig periodístic. I aquest és un terreny, al nostre país, encara poc adobat. Si un periodista intervé en l'elaboració i redacció d'un tema, no s'arriba a obtenir un producte més o menys erudit, sinó que el que s'obté s'ha de valorar en termes de gènere. En aquest cas, la diferència radica en saber concentrar i recollir d'una forma entenedora informacions que es mouen en esferes especialit-

---

zades o en percepcions personals, però altament efectives.

A *El Ripollès*, el periodista comença per re-ubicar les idees prèvies que es poden tenir entorn del tema i que cal corregir. Adverteix, que la comarca és una divisió administrativa i que no recull en els seus límits, d'una manera exacta i excloent, el que pertany o no al Ripollès. Assenyala, que malgrat ser una comarca de Girona, "els ripollesos tenim una clara tendència a ser barcelonins", Esmenta que la realitat administrativa mai no ha estat congruent. Destaca que la zona interior en el territori és formadora d'elements que s'associen a la mentalitat catalana, que és un lloc on s'ha forjat part d'aquest esperit per tractar-se d'una zona de muntanya i per ser un país romànic. Aborda el tema de les comunicacions, avui encara deficitàries. Analitza el present i detecta que fins i tot les poblacions més dedicades al turisme perden població.

Estem davant d'un concepte de guia que no solament enumera les característiques més importants de la comarca i efectua recomanacions sobre què visitar i on anar, sinó que interpreta un territori i la seva situació actual, que treballa el conjunt de condicionants. Havent fet això, fins i tot un itinerari no esmentat específicament pot aparèixer suggerent a partir de la visió i el sentit que obtenim amb la lectura del llibret.

En el cas de *El Ripollès*, Antoni Llagostera descriu el fet industrial amb totes les seves causes i conseqüències, des de la importància dels rius fins a la preocupació per un futur que, en molts aspectes, encara no està definit. Idees llançades a l'aire, poc desenvolupades si es vol, però que no per suggerents deixen de ser justes i precises. En aquest cas, s'ha fet diana.

M. Lluïsa Selga i Trasserra